

האיגוד השבועי

השיעור נמסר בכל יום ראשון בישיבת המקובלים "טהר שלום" ומועבר דרך הלוויין והרדיו ועוד

גליון מס' 18

פרשת מצורע התשפ"ד

י-ם	ת"א	חיפה	ב"ש
6:35	6:53	6:56	6:54
7:50	7:52	7:53	7:51
ר"ת:	8:29		

קדושתו וכוחו של ליל הסדר וההכנות אליו

מאות טילים בלי נפגעים • מים או וודקה • נצלן או סוכן שב"כ? דיגרי זהב מושלכים בבית העני • דם המשקוף של זמננו • "אני ולא מלאך" - מדוע? • אורות גבוהים • מה נשאר מהגאולה • ערבית ליל החג • לילה כיום יאיר • תיאור יציאת מצרים • הכנות מוקדמות • למה נקראת "שבת הגדול"? • למכה מצרים בככוריהם • הלכות והנהגות

את האור, והחושך ממילא ילך. והאור זה האמונה, אם אדם מאמין, "ויאמינו בה" ובמשה עבדו", האמונה מסדרת את הכל, אין כמו אמונה, שאדם מאמין בה'.

הניסים שהיו במוצאי שבת

הנה זכינו לשבת הנפלאה, שבת קדושה, תוך כדי ההכנות של החודש הנפלא, חודש ניסן, חודש של ניסים ונפלאות. ועכשיו אנחנו מכינים את עצמנו לקראת שבת הגדול עם כל ההכנות ללילה הקדוש - ליל הסדר, לילה שמויחד מששת ימי בראשית, שיהיה בשבוע הבא ביום שני בערב.

[בשיעור הזה, נדבר בעזרת ה' על ליל הסדר, כי ביום ראשון הבא זה ליל בדיקת חמץ, ונהיה עסוקים בבדיקה, ובהכנות החזקות ללילה הקדוש, ולא נוכל לתת שיעור בנחת. וקודם נדבר על יציאת מצרים כדי שנכנס לענין, ואז שבת הגדול, וההכנות ללילה הקדוש, נשתדל כמה שיותר בעזרת ה' לתמצת, כדי שנזכה יחד להכין עצמנו לקראת הגאולה, ובעזרת ה' שנזכה לגאולה השלימה, למשיח צדקנו, ובנין בית מקדשנו ותפארתנו, ולאור הגדול של התורה].

דבר ראשון, צריכים לדבר "על ניסין ונפלאותיך שבכל עת". להודות לשבח ולהלל להקב"ה על כל הניסים והנפלאות שעשה עמנו אתמול בערב במוצאי שבת. איך שהפרסים - האיראנים, שרוצים להשמיד אותנו, שלחו מאות טילים, והקב"ה שומר את עם ישראל, ואף אחד לא נפגע, אין בעיות, אין צרות. והנה בירדן נפל להם שמה טיל, ונהרגו שלשה אנשים ויש פצועים. אבל כאן בעם ישראל בעזרת ה', הרבה טילים ואף אחד לא נפגע. רואים בחוש איך הקב"ה מגן עלינו. ובאמת חודש "ניסין" זה חודש שמלומד בניסים מאז ומעולם, ולכן נקרא "ניסין", כי הוא מלומד בניסים.

וצריך להתחזק באמונה, ולדעת שמה שקרה אתמול, זכות התורה היא שהגנה, התורה יש לה כח גדול, ולולי זכות התורה, חס ושלום מה היה. איך היה אומר הרב שך? תמיד כאשר פגעו בתורה, הערבים התחילו לעשות בעיות. לכן צריכים לשמור את התלמידי חכמים, את התורה הקדושה, כי הכל עומד על התורה, בלי תורה אין עולם, בזכותה הכל עומד.

וצריכים לדעת שהכל זה ניסים שהקב"ה עשה איתנו. זה לא "כוחי ועוצם ידי", ראינו מה שקרה בשמחת תורה, שאין כוחי ועוצם ידי, יש רק רצון אבינו שבשמים. וברוך ה' בדור שלנו יש תורה, יראת שמים, מידות טובות, יש ישיבות. אבל עדיין יש שנמצאים בשיא הטומאה, ואנחנו צריכים בעז"ה לגרש את החושך. אבל חושך לא מגרשים במקלות, חושך מגרשים באור. לכן נרבה

הקצין טעם ונדהם: וודקה בטעם של מים!

יש שנוהגים לומר (לפני פסח) שלשה מעשים של אמונה, של יהודים שהאמינו שהקב"ה מסדר לכל יהודי מה שצריך, בפרט לפני פסח, ויש בזה סגולה וסוד גדול. ונספר אותם:

המעשה הראשון: היה ברוסיה יהודי אחד שהיה מוכר וודקה, היה מתפרנס מזה. אותו יהודי היה צריך תמיד להעביר את הוודקה בגבול. וכדי שהמכס לא יחרומו לו את זה, היה שם הכל בעגלה, ומעל הוודקה, היה שם כל מיני סמרטוטים וענינים, וככה היה מצליח להסתיר את זה מהמוכס.

יום אחד הגיע קצין חדש למכס, שהיה עושה בדיקות יסודיות... והנה הגיע היהודי הזה למכס, והקצין מסתכל ובודק מתחת הסמרטוטים, וגילה את כל הארגזי הוודקה! ומייד החרים ליהודי את הכל. בצר לו, רץ היהודי מייד לבעל הנועם אלימלך, אומר לו: "כבוד הרב, החרומו לי את כל הוודקה, וזה הפרנסה שלי, עוד מעט פסח, יש הרבה הוצאות!" אמר לו הנועם אלימלך: "אל תדאג, תגיד להם שזה מים ולא וודקה", היהודי לא הביין: "הרי הקצין הריח את הוודקה, יצאה לו הנשמה מהריח?..." אבל הרב אומר: "תגיד שיבדקו ויראו שזה מים".

טוב, היהודי באמונה תמימה, רץ למכס, אומר להם: "אתם טעיתם! זה בקבוקי מים!". בדקו את זה, והנה זה מים! החזירו לו את כל הבקבוקים. עכשיו היהודי בא לרב עוד הפעם: "מה אני יעשה עם מים? מאיפה הפרנסה?...". אמר לו הנועם אלימלך: "זה וודקה!" בדק את זה, והנה הכל נהפך בחזרה לוודקה. באמונה תמימה, הכל הולך כמו שצריך.

היהודי ה"נצלן" התברר כבלש מקצועי

המעשה השני היה בספרד: פעם נאבדה הטבעת של המלך, והמלך אמר לבני המדינה, שכל מי שישתתף בחיפושים, אפילו אם לא ימצא, יקבל שכר. היה איזה יהודי, לא היה לו מה לאכול, ופסח מתקרב, אשתו אומרת לו: "לך תגיד שאתה מחפש את הטבעת, ככה לפחות תקבל מייד כסף, וה' הטוב ירחם".

דור ודור עומדים עלינו לללותינו והקב"ה מצילנו מידם. ויהי רצון שבזכות האמונה, הקב"ה יצילנו מידם - מידם ממש, מתוך מעשיהם שחושבים לעשות רע, מתוך זה תבא לנו ההצלה.

דם המשקוף והמילה של זמננו

בתקופה הזאת צריך עוד לדעת, שהרי איך הקב"ה הציל אותנו ממצרים, הרי לא היה לנו זכויות, עם ישראל היו בטומאה הנוראה, במצב שעוד רגע לא היו יכולים לצאת מהטומאה הזאת לעולם. והקב"ה הציל אותנו. ואם כן, איזו זכות היתה לעם ישראל? אלא, הקב"ה נתן לנו שתי מצוות: **דם הפסח ודם המילה**: להזות דם על המשקוף, ולעשות ברית מילה, בזכות שתי המצוות האלה נגאלו. ויש כאלה בזמן יציאת מצרים, לא רצו למול, פחדו. מה עשה הקב"ה? כאשר משה רבנו ועם ישראל עשו את הצלי של הפסח בתנורים, נתן בו הקב"ה ריח גן עדן. והיו באים כל ישראל ומבקשים לטעום, והיה משה אומר להם: "מי שלא עשה מילה, יש לו ערלה, לא יכול לאכול, "כל ערל לא יאכל בו". מיד, כולם מלו, ואכלו מהפסחים ומן הזבחים. וקיימו את 2 המצוות שבזכותן נגאלו.

זה היה בדור של יציאת מצרים, אבל עכשיו, בדור שלנו, איזה זכות יש לנו להגאל, מה נתן לנו הקב"ה שנעשה בשביל הגאולה? כותב רבי יצחק דלטאש בהקדמתו לזוהר הקדוש [של הרב מקדש מלך], הרי רשב"י מבטיח בזוהר הקדוש, "בדא יפקון מן גלותא ברחמיה" - על ידי לימוד הזוהר הקדוש, שנלמד ונגרוס כל יום קצת זוהר, בזכות זה עם ישראל יוצאים מן הגלות, ברחמים, בלי בעיות, בלי מלחמות. לפי זה כותב רבי יצחק דלטאש, שהזכות הגדולה שנתן לנו ה' יתברך בדור האחרון, זה לימוד הזוהר, איזה זכות גדולה, זו הזכות הגדולה ביותר להיגאל ולהינצל מכל הבעיות ומכל הצרות. אז בעז"ה נשתדל חזק חזק בכל ליבנו בכל מרצנו על הזכות הגדולה והנפלאה הזאת.

האם משה רבינו מוזכר בהגדה?

עכשיו נתחיל בעזרת ה' לדבר על הפלא והחסד הגדול של יציאת מצרים. הנה אחרי שהקב"ה הוציא אותנו ממצרים, הביא אותנו למעמד הר סיני, מה הקב"ה אומר בתחילת עשרת הדברות? "אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים", וזה פלא, למה לא אמר אנכי ה' אלהיך אשר בראתי את העולם או אשר בראתי אותך, ולמה אמר "אשר הוצאתיך מארץ מצרים"? אלא, רואים כאן, שהקב"ה מחשיב את יציאת מצרים יותר מכל הדברים שבעולם, שזה דבר גדול אפילו יותר מבריאת העולם. ולמה? כי רק ביציאת מצרים עם ישראל היו ראויים להקרא עם סגולה. ונהיינו לעם סגולה, כי עברנו את כור הברזל והשעבוד הקשה במצרים, ונזדככו נשמותינו.

יציאת מצרים זה חסד גדול ועצום שהקב"ה עשה איתנו, כי במצרים היינו עמוק במ"ט שערי טומאה, בתוך טומאה גדולה שאין כמותה, תחת יד פרעה - התנין הגדול, הנחש הגדול, שברח משה מפניו - מהטומאה, שם היינו, במקום הכי טמא. וגם בעולמות העליונים, מצרים יושבת כנגד הטומאה הכי גדולה.

איזה חסד עשה ה' עמנו שהוציא אותנו מהמקום הזה. מהשעבוד הקשה לגאולה, ומעבודות לחרות. ביציאת מצרים נזדככו הנשמות שלנו. ובמצרים היתה כל כך התגברות של טומאה, עד כדי שהקב"ה היה צריך לבוא בעצמו: "אני ולא מלאך, אני ולא שרף", כי אפילו אם מלאך היה יורד למצרים, לא היה יכול לצאת בגלל הטומאה! לכן הקב"ה עשה עמנו חסד שבעצמו גאל אותנו משם.

ולכן נשים לב שבהגדה של פסח לא מוזכר לא משה ולא אהרון, אלא רק הקב"ה בלבד. [משה נזכר ברמז בסוף ההגדה

טוב, הלך, נרשם, אומר להם "אני הולך לחפש" קיבל את שכרו, וקנה את צרכי הפסח.

באותו מקום היה כומר אחד שונא יהודים קראו לו "דיינו", והוא בא למלך בערב פסח והלשין על היהודי: "אלה היהודים מנצלים אותך! היהודי הזה נרשם, קיבל כסף, ולא מחפש כלום, בוא תראה, שהוא יושב בבית וחוגג..."

המלך שמע את זה, ובאותו לילה ליל הסדר, הלך סביב הבית של היהודי לבדוק מה קורה. והנה הוא באמת רואה בית של עני מרוד, אבל איזה שולחן, כלים נאים, מה זה, בשר עופות דגים... המלך מתקרב קצת, והוא שם לב שבעל הבית יושב בראש המסובים, ומסביב יושבים המסובים, כל אחד גבר בגוברים... ובדיוק הם הגיעו בהגדה למקום שאומרים "דיינו", והמלך רואה שבעל הבית אומר איזה משהו, והם אומרים "דיינו", ככה הרבה פעמים.

המלך לא מבין טוב את השפה, אבל הוא שומע שכל דבר הם אומרים "דיינו". המלך הבין שאלה בלשים... הם אומרים "זה דיינו" "זה דיינו" כנראה הם יודעים שדיינו לקח את הטבעת... דיינו הזה הלשין על היהודי אבל כנראה זה הוא... שלח המלך חוקרים ושוטרים, בדקו בבית של דינו, ומצאו את הטבעת אצלו. אחר כך קרא המלך ליהודי, נתן לו מתנות גדולות, אמר לו: "אתה חוקר יפה, חיפשת הכי יפה, באמת הטבעת היתה אצל דינו", זה הכל אמונה, עילת העילות וסיבת הסיבות, הקב"ה מסובב הכל לעם ישראל.

באמצע בדיקת חמין נשמע רעיש לא מוכר של מצלצלים

המעשה השלישי היה בפולין: פריץ אחד בעל אחוזה, נתן ליהודי אחד את הבית מרזח. ליהודי הזה קראו "מושקה", כי הוא משקה, נותן המשקאות... והמושקה הזה מסכן, היה חייב כסף לפריץ, אמר לו הפריץ: "אני רואה שאתה בן אדם טוב, אני יעזור לך". היהודי שמח ואמר: "תודה להקב"ה", הפריץ שמע את זה, כעס: "אני עוזר לך, ואתה אומר תודה להקב"ה? תסתלק מפה! נראה איך הקב"ה יעזור לך", זרק אותו מהמרזח. ולא היה לו פרנסה, לא היה לו אוכל, ופסח בפתח, אבל היתה לו אמונה: "רק הקב"ה עוזר, לא הפריץ ולא אף אחד, רק מלך מלכי המלכים".

והנה הפריץ הזה היה עשיר גדול, היה תמיד אוהב להכנס לחדר האוצרות שלו, היה מוציא את הדינרי זהב שלו, מלקק אותם בפה, מבריק אותם, וככה עשה באותו יום. ולפריץ הזה היה איזה קופיקו קטן, והקופיקו נכנס איתו לאוצרות, אבל הוא שכח להוציא אותו, והקופיקו נשאר שם, לא יכל לצאת, מה עשה הקופיקו? היה רעב, חיקה את האדון שלו, היה לוקח את המטבעות זהב, מכניס לפה, ובולע אותם אחד אחרי השני... עד שמת..

בא הפריץ, ראה אותו מת בפנים, אמר למשרת שלו שיזרוק את הקוף המת בבית של היהודי מושקה, כי היה עדיין כועס עליו... המשרת זרק לו את הקוף בבית, בליל בדיקת חמין. והנה מושקה שומע רעש, והוא רואה שזרקו לו קוף. אבל הוא שם לב שיוצא ממנו דינרי זהב. לקוף נבקע הבטן והדינרי זהב יוצאים. הודה לה' והלך קנה הכל לכבוד החג.

למחרת הפריץ בא לראות איך מושקה עושה את ליל הסדר בלי העזרה של הפריץ. ולהפתעתו הוא רואה שולחן ערוך בכל מיני מטעמים... הפריץ לא הבין, וברב סקרנותו הוא נכנס ושאל אותו מאיפה הכסף. ומושקה אומר: "הקב"ה שלח לי עד הבית... ראית?" לתמייה הפריץ הוא הסביר: "זרקו לי לתוך הבית, קוף מלא בזהובים". הפריץ הבין את כל העניין והודה לדברי מושקה: "אתה צודק, זה אמת, הכל בא מהקב"ה..."

הנה פתחנו בדבר הזה, כי קודם כל צריך לדעת שהכל מאיתו יתברך, הוא עילת העילות וסיבת הסיבות. ובכל

שואמרים "נרצה", שזה גימטריא "משה", כי בפועל הכל נעשה על ידו]. כי השכינה בכבודה ובעצמה ירדה למצרים, והוציאה את הנשמות שלנו מהטומאה.

הרב **יונתן אייבשיץ** אומר על הגאולה העתידה, שכתוב: "ועלו מושיעים **בהר ציון לשפוט את הר עשיו**", וצריך להבין למה יבואו להר ציון בשביל לשפוט את עשיו, שיבואו למקום של עשיו? ואומר הרב אייבשיץ, שהטומאה תהיה כל כך גדולה בכל העולם, שלא יהיה אפשר להגיע אליהם מרוב הטומאה, ולכן הקב"ה יביא את בני רומי [עשיו] לירושלים, שיש בה קדושה עליונה והשראת השכינה. ורק כאן יבואו מושיעים ויהרגו ויכלו את כל הרשעים. וכך כתוב בפירוש **בזוהר**, שהקב"ה יביא את כל העמים לכאן **סביבות ירושלים**, ויכלה את כולם כאן, ישרוף אותם, בעזרת ה'.

איזה **חסד** עשה איתנו הקב"ה, איך הוציא אותנו מעבדות לחירות, נתן לנו את תורתו. וכמו שכותב רבנו האר"י זה לא דבר פשוט שאם היינו נשארים עוד רגע מצרים לא היינו יוצאים לעולם, כמה אנחנו צריכים להודות להקב"ה, אשר בחר בנו מכל העמים, ונתן לנו תורתו ואת אמת.

וכתב רבינו האר"י, שכל שנה בחג הפסח, חוזר אותו מצב שהיה בזמן יציאת מצרים, ועם ישראל ממש יוצאים לחירות בליל פסח, וכל שנה ושנה, בא עלינו שוב, האור הזה הגדול של יציאת מצרים.

איך יתכן תפילת מוסף בלילה

וצריך לדעת שאין כמו הלילה הזה של ליל הסדר בכל השנה כולה, אין דבר כזה. אפילו יום כיפור זה לא כמו ליל הסדר, הלילה הזה, אומרים הלל, וכי ראית פעם, שבלילה אומרים הלל? לא! רק הלילה הקדוש הזה אומרים הלל בברכה, אין עוד לילה כזה, עד כדי כך, **שכתוב בזוהר** הקדוש על הפסוק: "לילה כיום יאיר כחשיכה כאורה", שביציאת מצרים בחצות לילה, השמש האירה בחצות הלילה כמו תקופת תמוז, ככה היה אור בלילה הזה, זה אור גדול.

גם לפי **המקובלים**, אין שום לילה כזה שעולים בו בפעם אחת במדרגות הכי גבוהות. כי בכל השבתות והחגים, כדי להגיע למדרגת השבת או החג, צריך להיות אחרי מוסף, רק אחרי תפילת מוסף, עולים למדרגה הגדולה של קדושת היום. אבל בלילה הזה, בפעם אחת, בתפילה אחת, עולים הכוונות **גם האר"י גם הר"ש**. כי בפעם אחת, מקבלים אור כזה גדול שאין כמותו בעולם.

ישב על השיבר ובנה חמישים חומות למצרים

ומדוע בלילה הזה הכל הולך בפעם אחת? כי פרעה היה חכם גדול, מכשף שאין כמותו, והוא ידע בסודות העליונים, ועשה הכל בכוחות העליונים כדי שלא יוכלו לברוח ממנו. ואיך עשה? הקליפה הזאת הגדולה, היה יושב על **השיבר** איפה שירד כל השפע, ותכנן שכל קדושה ואור שיבואו כנגדו, הוא ישתלב איתם ויחטוף אותם, כי הוא ידע שבשביל להגיע קדושה גדולה ולמחוק אותנו, צריך להתחיל בקומה ראשונה, כי זה הולך לפי מדרגות, קודם כל ראשונה אחר כך קומה שנייה, והוא תכנן שעד שתבוא הקומה השנייה הוא כבר יחטוף את הראשונה, ולכן הוא אמר שאי אפשר לצאת ממנו. ובאמת גם כל החכמים בעולם באו ואמרו: "מפה לא יכולים לצאת".

ואמנם בשכל הוא צודק, כתוב בזוהר שהוא עשה **חמישים חומות של טומאה** סביב מצרים, כך שאם יפרצו חומה אחת, יש עוד חומה, לכן חמישים פעם כתוב "יציאת מצרים" בתורה. [לכן אומר הרמ"ק - **רבי משה קודרובור**, שאחרי הסדר, צריך להגיד את החמישים פסוקים שכתוב בהם יציאת מצרים, ואנחנו סידרנו את זה בהגדה של הישיבה, זה דבר גדול מאד].

אבל הקב"ה הוא כל יכול, אמנם לפי דרך העולמות באמת לא היה אפשר לצאת ממצרים, אבל מה עשה הקב"ה עילת העילות וסיבת הסיבות, איך הוציא אותנו? נסביר את זה **בדרך משל**, שהקב"ה בנה את **הקומה הרביעית** לפני שהוא בונה קומה ראשונה שניה ושלישית! על המקום קומה רביעית בנה את זה באויר! כלומר, הביא אורות **הכי גבוהים בפעם אחת** ואחר כך את האורות הקטנים למטה, קודם כל האור הזה שרף את טומאת פרעה, כי את זה פרעה לא יכל לסבול, הוא לא העלה בדעתו שיש דבר כזה, לא תכנן את זה, ולכן כל שנה, בליל הסדר, בא כזה אור גדול. לכן צריך לדעת שהלילה הזה הוא הכי קדוש שיש, אדם ניצל את הרגעים שבו כמו מונה מרגליות. וזה לילה שמתקבלים בו התפילות, לא סתם המצה זה "לחם עוני" - לחם **שעונים** עליו דברים הרבה, אתה מבקש? אתה מקבל! אתה עושה מרגליות בלילה הזה, זה כמו שאדם נמצא בחדר האוצרות, אומרים לו תקח מה שאתה רוצה, וכי ילך לישון? וכי יעסוק בדברים אחרים? לכן הלילה הזה צריך לספר כל הלילה בנפלאות ה' יתברך, כי אין כזה לילה קדוש בכל השנה כולה.

מה נשאר אחרי 2000 שנה?

ואם אדם ישאל, נכון, היה לנו ניסים גדולים, אבל עכשיו, **אלפיים** שנה אנחנו בגלות, איפה אנחנו מרגישים את הניסים? ומה נשאר לנו מזה? והתשובה לזה היא, על פי **משל לאיש** אחד שהיה בור ועם הארץ, אמנם היה לו שכל, אבל היה עני, ומחמת העוני, לא למד קרוא וכתוב ולא למד כלום, כי היה טרוד הרבה להביא אוכל. יום אחד, בגיל 20, הרוויח **בפיים** זכיה גדולה! מייד קנה בית, קנה מפעל, הכל... ובנוסף הוא ניצל את ההזדמנות שהוא לא טרוד בפרנסה, הלך ללמוד, לקרוא, לכתוב, למד תורה, נהיה חכם, והכסף לביתניים זורם בלי לעבוד. והאיש הזה, בכל שנה ושנה היה **עושה מסיבה**, ביום שזכה בפיים והתעשר.

אחרי עשרים שנה, התהפך עליו הגלגל, ושוב נהיה עני, אבל עדיין היה ממשיך כל שנה לעשות מסיבה ביום שנהיה עשיר. והיו שואלים אותו, למה הוא עדיין עושה מסיבה, הרי עכשיו הוא כבר עני. והוא ענה להם: נכון שאני כבר לא עשיר, אבל הרי כשאני התעשרתי, ניצלתי את הזמן, הלכתי ללמוד, נהיית חכם, למדתי תורה, ונכון שעכשיו אין לי מה לאכול, אבל כשהייתי עשיר לא סתם, למדתי, נהייתי חכם. וזה נשאר לי עד היום בזכות זה שנהייתי עשיר! ככה בדיוק אנחנו, נכון, **אולי הגוף** עדיין משועבד תחת אומות העולם, אבל **הנשמה** חלק אלוה-ממעל, יצאה מהקליפה, מהטומאה. על זה אנחנו מודים להקב"ה, שהיינו "**את ערום ועריה**" - בלי תורה ומצוות, ויצאנו מהמצב הזה לעולמים, פלא פלאות.

וזה מה שאומרים **בהגדה**: "אילו לא הוציאנו הקב"ה ממצרים, עדיין אנחנו ובנינו ובני בנינו היינו משועבדים לפרעה במצרים", אמנם פיזית יתכן שהיינו יוצאים ממצרים, אבל מהטומאה לא היינו יוצאים לעולם.

כשביל מה המלאך עובר קשה?

רבותינו אומרים, שכאשר יצאנו ממצרים, הקב"ה הולך אותנו למקום המקדש, נתן לנו להקריב שם את הקרבן, ושם שחטנו את הפסח, והיינו את הדם, והחזיר אותנו בחזרה למצרים. למה עשה את זה הקב"ה? הקב"ה רצה להראות לנו, שהמטרה זה כאן, בית המקדש. **למה הדבר דומה?** לאדם שהיה הולך בחושך, היה רוצה להגיע לאיזה מקום, אבל לא יודע את הכיוון, בא אחד, עשה לו מדורה גדולה, מרחוק, אמר לו: "זה המקום והכיוון שאתה צריך להגיע". כיוצא בזה, תינוק יהודי בבטן אמו, שיש מלאך שמלמד אותו את כל התורה כולה, ואחר כך כשיוצא לאויר העולם, **נותנים**

ניסים, לקחו איתם תופים ומחולות, ובני ישראל היו משבחים מפארים ומנגנים, הכל באותו לילה של יציאת מצרים. וגם פרעה יצא ללוותם, וכל הממונים שלו, הסטרא אחרא שלו עליונים, כולם היו הולכים בצד ויצאו ללוות אותם. [ככה צריך להגיד לילדים, והבאתי את כל זה בהגדה].

איך שמעו אותנו בלי רמקול?

והיו ניסים גדולים במהלך היציאה ממצרים. דבר ראשון, איך משה רבנו הסביר לכל בני ישראל את מהלך היציאה, הרי אין לו רמקול, ואיך שמעו אותו? אלא נעשה נס והקול של משה רבנו התפשט בכל ארץ מצרים, כך הגמרא אומרת בירושלמי מסכת פסחים. כאשר שמעו בני ישראל את משה, בשעה אחת התקבצו כולם אנשים נשים טף בהמות כל מה שהיה להם, בשעה אחת. והגיעו לרעמסס. כי משה אמר שמרעמסס יוצאים, משם היציאה החוצה. כל בני ישראל יצאו עם בצק, ולא הספיקו בצקם להחמיץ, כי לא יכלו להשאיר במצרים, לא יכלו להתמהמה, אף אחד לא החמיץ לו בצקו, שמו את זה על הראש, השמש היתה יוקדת עושה להם את זה פרנות מיוחדות, אבל לא חמץ.

ונס גדול נוסף שהיה, שבכל פתח של מצרים, היה צורת כלב, וכאשר מישהו היה בורח היו כל הכלבים צורחים, אבל כאשר עם ישראל יצא "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו".

מה בני ישראל לקחו איתם? עם ישראל לקחו אתם את כל בהמתם, רכושם, ואפילו טיפה אחת קטנה לא השאירו במצרים, לקחו את הכל. בנוסף, משה רבנו לקח איתו את עצמות יוסף. ולקח גם את בתיה בת פרעה. ועם ישראל כל אחד לקח את העצמות של נפטרי השבט שלו, והנשמות שלהם היו פורחות, היו רואים אותם, אבל את העצמות, כל אחד לקח.

וגם עם ישראל הוציאו ממצרים עצי ארזים, את העצים האלו יעקב אבינו הוריד למצרים, ונטע אותם, וציוה את בניו, שכאשר יוצאים ממצרים, שיקחו את עצי הארזים לבנות משכן במדבר. את העצים האלו נטע אברהם אבינו, והיה בוכה עליהם, וככה גם יצחק אבינו, ויעקב אבינו. וכאשר יצאו ממצרים היו כורתים את הארזים, ושמו אותם על העגלות.

בו ביום של יציאת מצרים, נאמר למשה רבנו, כמה מצוות: זכירת יציאת מצרים בכל יום, קידוש בכורות באדם ובבהמה טהורה, קידוש בכור החמור, מצות קידוש החודש, חודש ניסן, פסח לדורי דורות - שכל שנה יתגלה אותו אור, ומצות "והגדת לבנך", וגם מצות תפילין, והיו לאות על ירך ולטוטפות בין עיניך.

מה הפשט? אין פשט!

איזה שפע יש בליל הסדר? תראו מה כתוב בפרקי דרבי אליעזר: "בליל הסדר, נפתחים אוצרות של טללי ברכה", וכתוב בתרגום, על הפסוק שיצחק אבינו קרא לעשיו לברך אותו, שרצה לברך דוקא בליל הסדר, כי "בלילה הזה נפתחים שערי שמים". ואומר בפרקי דרבי אליעזר, שמי שנולד במזל קשה או צער גדול בנים וכדו', יתפלל בלילה הזה, ובעז"ה יוושע! וכן אם מזלו קשה עם בריאות? יתפלל בלילה הזה ויוושע! ובכלל מצה זה מיכלא דאסוותא - לחם של רפואה. וכן "בני חיי ומזוני" - קשה הפרנסה? הלילה הזה, כל אחד יתפלל, ליל הסדר הוא פועל סדר. בלילה הזה כל הבריאה מתעלה, הכל הופך לטוב, איך אמרנו? "לילה כיום יאיר כחשיכה כאורה".

בליל הסדר אין פשט! מה הכוונה? הרי אתם יודעים שיש בתורה פרד"ס - פשט רמז דרש סוד, אבל סד"ו זה רק סוד דרש רמז, כי בלילה הזה אין פשט, הכל זה סודות, דרשות ורמזים. פלא פלאות.

לו מכה והוא שוכח הכל. ונשאלת השאלה, אם ככה למה צריך ללמד אותו? ומה זה עוזר לו? התשובה היא, שכאשר הוא הולך ללמוד בישיבה, נשאר לו הרשימו, וכאשר הוא לומד, זה מתעורר בו, אבל אם הוא לא היה לומד בבטן אמו, לא ילמד כלום. ככה גם עשה איתנו הקב"ה ביציאת מצרים, הביא אותנו לבית המקדש, כדי שנדע את המטרה ואת הכיוון.

כמה אנשים יצאו ממצרים?

אין הרבה זמן, אבל נתחיל להגיד את הסדר של הלילה הזה. קודם כל צריך לדעת שלא רק ההגדה יש בה סודות ואורות גדולים, אלא הדבר הראשון הכי גבוה בליל הסדר, זה תפילת ערבית שאין כמותה. תפילת ערבית בליל פסח זה "הפנימיות של האורות", וההגדה זה "החיצוניות", זה אותו סדר כמעט של כוונות, אבל זה בפנימיות וזה בחיצוניות. ועיקר כל הכוונות בליל הסדר זה בארבע כוסות, בכזיתות של המצות, ובאכילת הכרפס ובחרוסת, שמה יש סודות נפלאים שאין כמותם. אגיד לכם, אחרי שאני גומר את תפילת ערבית פה בנהר שלום, כאשר אני חוזר מאן, בדרך אנחנו חוזרים על מה שצריך לעשות בליל הסדר.

ויש להכין את הסדר של השלחנות והכסאות כבר בערב החג, ושכל אחד ידע איפה המקום שלו, כדי שזה לא יקח זמן בליל הסדר, חבל על הזמן. וגם לפני כניסת החג, צריך לסדר לכל אחד מקום עם הסיבה, שיוכל להסב, ולהכין הגדה [או "שמע בני" או "מוסר אביך"... אתם רואים?...] מסודרת לכל אחד במקומו, ומי שמקובל יש לו גם הגדה של כוונות. ואז, צריך להכניס אותם לאוירה הגדולה. אני אגיד לכם, אני מספר ומתאר להם, מה היה בלילה הקדוש הזה, שעם ישראל יצאו ממצרים.

דבר ראשון אני אומר, מתי זה היה? בשנת ב' אלפים ארבע מאות ארבעים ושמונה לבריאת העולם. בחודש: ניסן, שהוא הראוי ביותר לצאת בו לדרך [שלא חם ולא קר]. בט"ו לחודש. וזה יצא באותה שנה ביום חמישי בשבוע, בחצות לילה שהאיר כאור יום, כי הקב"ה רצה שיצאו באור יום, ולא כמו גנבים, שבורחים בלילה, לא כמו עבדים, אלא "בני ישראל יוצאים ביד רמה", בריש גלי, בקומה זקופה. כמה שנים היו במצרים? הנה בברית בין הבתרים, הקב"ה אמר לאברהם "גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום ועינו אותם ארבע מאות שנה". את 400 שנה מחשבים מלידת יצחק, ויצחק נולד בדיוק 30 שנה אחרי ברית בין הבתרים, ברית בין הבתרים היתה בט"ו בניסן, וגם יצחק נולד בט"ו בניסן. ובדיוק 400 שנה מלידת יצחק, גם כן בט"ו בניסן, הגיעה השעה, ובני ישראל יצאו ממצרים. כמה אנשים היו בני ישראל ביציאת מצרים? כתוב שהיו שישים ריבוא חסר אחד, דהיינו שש מאות אלף גברים פחות אחד, והקב"ה יחיד ומיוחד השלים להם את השש מאות אלף. ואם נחשב ביחד עם הנשים וילדים, יוצא שבני ישראל היו לפחות שני מליון איש. כולם יצאו ממצרים, מעבדות לחירות עולם.

מי יצא עמהם? יצאה עמהם השכינה, יצאו עמהם צבאות מלאכי השרת, שרפים, חיות, אופנים, אבות האומה, אברהם, יצחק, יעקב, האמהות הקדושות, שנים עשר שבטי יה. היו רואים אותם כולם מרחפים באויר, וכולם מוחאים כפיים ורוקדים ושמחים. אתה יודע מה זה שעם ישראל רואים את אבות העולם, רואים מלאכים שרפים, רואה שנים עשר שבטי יה, וכולם שרים? המלאכים שרו איזה שירים איזה שבחות.

רוח עם ישראל שהיתה שבורה מהשעבוד הקשה, שמעו שירת המלאכים ומייד פרחו נשמתם, מה עשה הקב"ה? נתן בכל הדרכים שהם הלכו, ריח רפואה, ריח גן עדן, והיו מתרפאים ושמחים. והצדיקים שבעם ישראל היו בטוחים שהקב"ה יעשה עוד

"והכתי כל בכור בארץ מצרים", ומסבירים להם שהקב"ה יהרוג את כל הבכורות.

[ואיך מתו הבכורות? כתוב שהם לא מתו ברגע אחד, אין ישר למות... אלא קודם כל בראש ובראשונה נתן להם הקב"ה מכה בראש שלהם, והסתובב להם המות, וכל אחד צריך לקחת אותו ישר לבית משוגעים... אבל אין בית משוגעים, והיו משתגעים ודופקים את הראש שלהם בקיר הזה בקיר הזה, קופץ, משגע את כל הבית... ובכל בית אין רק בכור אחד, יש כמה בכורות, כי הם כולם רשעים ארורים, אוי ואבוי ה' יצילנו, יש לו ארבע חמש נשים, אחד קוראים לו איסמעיל אחד הנייה... יש חמש נשים כל אחד, יש כמה בכורות שם... הבכור הזה נהיה לו וויץ במוח... היה נותן נגיחות, תופס את אבא שלו, נותן לו מכות בראש, נותן לאמא שלו מכות, לאחים שלו, נהיה בלגאן, עם ישראל שכנים רואים את זה, אומרים אלה מה עשו לנו, תראה מה עשה להם, "למכה מצרים בבכוריהם", שהבכורות הכו את מצרים, איזה מכות.

והמצרים שהיו רואים ככה את הבכורות, לא היו יכולים עליהם, מה היו עושים? היו חופרים באדמה וקוברים אותם חיים. והקב"ה היה שולח כלבים גדולים, שהיו מוציאים אותם בחזרה, והם היו כועסים עוד יותר על זה שקברו אותם, ושוב היו מכים בכולם, ככה היה עד הבוקר, הבכורות הרגו במצרים, עד שמתו, עד שיצאה נשמתם, זה לא פשוט, ככה זה היה].

וכאשר המצרים והבכורות שמעו את מה שבני ישראל מספרים להם, הם ידעו שמה שהקב"ה אומר זה יהיה. מייד הלכו לפרעה, אמרו לו, לשחרר אותם, והוא מתעקש: "אני לא מוציא אותם".

[הרי אתם יודעים כל מכה שבאה למצרים, לפני כן היה התראה, תוציא את עם ישראל! לא מוציא? מכת דם, מכת צפרדע, מכת כינים, מה ההתראה? כתוב בילקוט שמעוני, שהיה נכתב למצרים בכתובת קעקע, "דם", זאת אומרת התראה על מכת דם, וליהודים לא כתוב כלום. וכאשר הגיע היום היה באמת מכת דם, אין לשתות.

אותו דבר מכת צפרדע, גם היה מצטייר להם צפרדע על הגוף, ככה היו ההתראות בכל המכות. גם במכת בכורות, היה כתוב להם מכת בכורות, והם רואים כל פעם משתנה הציור, פעם הבכור הזה, ופעם הבכור הזה, ופעם פרעה, איזה פלאות זה].

כאשר שמעו המצרים שככה הולכים לעשות, רצו המצרים להלחם בעם ישראל, אבל הקב"ה עשה נס, והיו מעיהם מתחתכות, ולא יכלו לצאת מהבית, באו לצאת, אי אפשר, קבלו כאבי בטן, ושורף להם הבטן, לא יכולים לצאת, אין לקום, וזה הנס שבגלל זה השבת נקראת שבת הגדול.

שבת הגדול שנפל בה השר הגדול

רבי שלמה מולכו כותב, למה זה נקרא שבת הגדול? כי ביום הזה נפל העבודה זרה הגדול של מצרים, בכל המזלות, טלה שמו, שהמצרים היו עובדים אותו, וזה השר של עשו, ס"מ. רצה הקב"ה להפיל אותו, מתי בחר? בשבת הגדול.

וכיון שהיה עשרה ימים מא' ניסן עד שבת של עשירי בניסן, וכל יום נפל עוד קצת מהעבודה זרה, כנגד זה תקנו עשר ספירות, כתר חכמה בינה, דעת, חג"ת נהי"מ. אחרי עשרה ימים, גמרו עשר ספירות. אמר הקב"ה עכשיו הכח להפיל אותו הוא בזכות השבת, כל אחד יקח ששה-טלה, יקחו להם איש ששה לבית אבות, ביום השבת הזה, כי עכשיו נפל השר הגדול. זה יום גדול גדול שיש בו כח, מתגלה בו החסד העליון, יש בו כח מיוחד, לכן זה נקרא שבת הגדול.

כתוב בספר חסידים, שאיך היו עובדים מזל טלה? היו תופסים באוזן שלו, לוחשים לו באוזן איזה לחש, היה יוצא שד, והשד הזה מגלה להם עתידות, אומר להם, יהיה כך, יהיה כך.

כתוב בזוהר דבר אדיר: שאומר הקב"ה למלאכי

השרת ולפמליא של מעלה: תרדו ותראו איך עם ישראל שמח "בפורקני". מה זה בפורקני? לא הגאולה של עם ישראל שיצאו מהגלות, אלא הגאולה שלי, כביכול הקב"ה אומר: "אני יצאתי מהגלות". ויורדים מלאכי שרת, פמליא של מעלה, לכל בית ובית, ורוצים לדאות ולשמעו איך עם ישראל שמח בגאולתו, אבל לא רק בגאולתו, בגאולת ה' יתברך, בפרקוני. זה פלא פלאות, אז הקב"ה יורד בכל בתי ישראל.

מה להכין כבר השבוע?

אז עכשיו נתחיל לנו את הסדר, כבר עכשיו בימים האלה צריך להכין את עצמנו, קודם כל, להכין לכל אחד מבני הבית הגדה, כדי שכל אחד ידע מה הוא קורא בלילה הזה, וזה טוב שיהיה לבן אדם גם הגדה רגילה בלי אריכות, [ראיתי הבן שלי הרב שר שלום הוציא הגדה על קרטון, שניים שלשה עמודים עם למינציה, הוא אומר, שיש אנשים שמפחדים מההגדה... אתה נותן להם ספר כזה כבד... אומרים מה אנחנו יכולים כל זה? מתייאשים. והאמת שסך הכל זה קצר, זה לא ארוך].

וכדי לקיים את המצוה לספר להודות להלל ולשבח להקב"ה, צריך האדם להכין עצמו מעכשיו, כי איך ידע אם לא יכין? ויכין בדיוק מה לספר, ואיך להלהיב את הילדים, את האהבה הגדולה, ולספר בניסים, צריך עכשיו להכין את עצמו, כי רק אם יכין וילמד, ידע מה לעשות, ובלי זה איך ידע?

וגם מעכשיו צריך להכין את כל המוצרים שהוא צריך ללילה הקדוש הזה, ולא בלחצים, הכל בנחת, הכל באהבה, הכל בטוב, להכין את הבית, להכין את הכל, להכין את הכלים שצריך.

הלילה הזה צריך להתנהג בו כבני מלכים, כמו שרים, בעושר גדול. והדבר הזה הוא תיקון גדול לגאווה, מי שהלילה הזה מתנהג בשררה, זה תיקון למה שהוא התנהג בגאווה כל השנה, זה התיקון.

למה הם מסתובבים בשוק בשבת?

ואחר כך באה לנו השבת הזאת, שנקראת "שבת הגדול", ולמה היא נקראת שבת הגדול, בגלל הנס הגדול שנעשה בו, כמו שכתוב במדרש. ואיזה נס נעשה?

הנה הקב"ה אמר להם בראש חודש ניסן: "בעשור לחודש הזה, ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית", ציווה אותם שבי' בניסן יקנו שה [טלה] כדי שיהיה הם ליום י"ד בניסן להקריב אותו. באותה שנה י' בניסן יצא בשבת, ויום ט"ו היה ביום חמישי.

ובאותו הזמן עם ישראל כבר שמרו שבת, הרי אתם יודעים שכאשר משה רבנו היה צעיר בבית פרעה, הוא ביקש מפרעה, תראה אי אפשר שיעבדו שבוע ימים, אין להם כח, אם אתה רוצה אפקט, תן להם יום אחד לנוח, ופרעה הסכים, ומשה בחר את יום שבת.

ובאותה שנה, המצרים רואים שבני ישראל יוצאים לשוק בשבת, לוקחים כבשים, והם מתפללים, "הרי אלה בשבת לא הולכים? לא עובדים? כל אחד בבית שלו! מריחים את החמין... מה קרה היום כולם יצאו לשוק? אלג'ומאעא [יום השוק]? היום כולם קונים כבשים?"

נס ההצלה מהעם הזועם

המצרים שואלים אותם: "מה קורה פה?", והיהודים מסבירים: הקב"ה ציווה אותנו לקחת את זה, ולקשור אותו לכרעי המיטה, וביום רביעי [יום י"ד - ערב פסח], לשחוט אותו ולצלול אותו ראשו על כרעיו ועל קרבו, וגם ציווה אותנו באותו לילה להזות את הדם שלו על הפתח, כי הקב"ה עובר בכל ארץ מצרים,

זקן רבני ארם צובא בפורת יוסף, קראו לו רבי אברהם רפול, היה אומר לנו, איך תדעו באיזה תאריך עם ישראל יצא ממצרים, תמיד יהיה לכם בין עיניכם, הרמז "שבת הגדול", שב"ת ראשי תיבות שנת ב' אלפים, ת' זה ארבע מאות, ו"הגדול" עולה בדיוק 48.

זה הסדר שיצאנו בו ממצרים. וגם לפי הסוד, בליל הסדר נכנסים האורות הכי גדולים שנקראים אור של חכמה אור של בינה, אור של תפארת ואור של מלכות, זה הלילה הקדוש הזה. אצל המקובלים בקיצור קוראים לזה "חבת"ם" חכמה בינה תפארת מלכות. וגם בזה מרומז השנה שיצאנו ממצרים, כי ראשי תיבות חבת"ם ב' - זה ב' אלפים, אח"כ מה נשאר? "תמ"ח" - ארבע מאות ארבעים ושמונה. בדיוק. הכל מרומז מהשמיים.

שמות הפרנסה במילה פס"ח

ויש עוד דבר גדול שצריך לעשות לפני החג, לתת קמחא דפסחא, זה זכות, כי כתוב בזוהר שהקב"ה יורד לבתים של עם ישראל, ואם הוא רואה את העניים שקשה להם, אז חס ושלום שלא יהיה איזה קללה, אבל אם הוא רואה שהבתים של העניים והתלמידי חכמים מלאים כל טוב, הוא אומר: "מי נתן פה?" והמלאכים אומרים לו: "זה וזה", אומרים לו את השמות. אומר, "אם ככה אני נותן להם השנה הזאת ברכות, איזה שפע, איזה הצלחות", כך כתוב.

במילה "פסח" רמזים שמות הקודש של הפרנסה: פ' - פותח את ידך - פא"י. אחר כך: ס' - סא"ל זה גם כן שם קדוש בפרנסה, שימו לב בסיפור גם תמצאו את זה. והאות ח' של פסח זה השם חת"ך, שזה גם כן סופי תיבות של פותח את ידך, כל זה שמות של פרנסה. כי אדם שעוזר בקמחא דפסחא, מהשמיים פותחים לו אוצרות. תתנו לאיזה קופה שאתם רוצים, אני לא מדבר דוקא על הישיבה, אלא איפה שאתם רוצים, או שאתה מכיר משפחה שצריכה? לך תגיד להם: "כל מה שאתם צריכים לחג, אני רוצה להחזיק אותכם, אני אתן לכם בגדים, אני אביא לכם את הבשר והעופות והדגים שאתם צריכים, אני אביא לכם את כל המוצרים, שבו בנחת, מה שאתם רוצים, תקבלו". כמה זה יעלה לכם? תק תק יטפטף להם, הנה, גם בגדים, גם עופות, גם בשר, גם כל מה שהם צריכים. כמו שעושה בשביל עצמו, יעשה יותר טוב לעני. ויש מזה ישועות גדולות, זה עצה טובה, וזה אחד הסגולות הגדולות. זה דבר גדול, תדעו לכם, ממון הכל חוזר. מצדקה, יש ישועה גדולה.

אין לי זמן לספר לכם, אבל יש על זה הרבה סיפורים, תראו בהגדות של הישיבה, אחד זה "שמע בני" ואחד זה "מוסר אביך", שניהם נפלאים, כדאי שיהיה לכם את זה, את כל מה שאתם צריכים יש בפנים, כל האוצר.

מה עוד קרה בליל הסדר?

ליל פסח כפי שאמרנו הוא ליל שימורים, והוא לילה שמשומר ועומד מששת ימי בראשית, וכתוב בפרקי דרבי אליעזר, שבלילה הזו אדם הראשון אמר לבנים שלו, "בלילה הזה עתידים הבנים שלי לדורות להקריב פסחים, בא גם אנחנו נעשה קרבן". וגם כתוב במדרש על הפסוק "ויבוא הפליט ויגד לאברהם", שזה היה עוג מלך הבשן וזה היה בליל הסדר, שהיה אברהם אבינו, יושב ועוסק במצות עוגות, זה היה ערב פסח, עשה עוגות, רדף אחרי המלאכים, וגם בלילה זה באו המלאכים לבשר על לידת יצחק, וגם בט"ו בניסן היתה ברית בין הבתרים.

בלילה הזה גם לקח אבימלך את רבקה אצלו וקיבל מכות, והפיכת סדום ועמורה היתה בליל הסדר, דניאל איש חמודות שהושלך לגוב האריות זה היה בלילה הזה, חנניה מישראל

והנה באים עם ישראל, היו מושכים אותו מהאוזן, זה היה כואב להם מאוד, כי זה העבודה זרה שלהם, איך עושים לאלוהי שלהם דבר כזה, וקושרים אותו לכרעי המיטה, וכל הזמן הוא צועק מה מה מה... שלושה ימים הוא צועק אף אחד לא עוזר לו... אי אפשר לגשת, מה מה, כל מצרים שומעים מה מה מה, הקב"ה לא סתם לו את הפה, אמר לו תפתח, תעשה מה גדול...

מצוות תוספת שבת הגדול

ואז ביום ערב פסח היו לוקחים אותו וצריך לעשות מנוי על השה, אי אפשר אחד, צריך חבורה, על כל שה עומדים חבורה ועוקדים אותו, ושוחטים אותו ומוציאים לו את כל הדם, ואחר כך אסור לבשל אותו בתוך הסיר, אלא לצלות אותו שיהיה צלוי, שיהיה ריחו נודף בכל מצרים, ולא סתם צלי אלא "ראש על כרעיו", כדי שלא יגידו שזה היה אחרת, שכולם יראו שזה שה-טלה, והיה יוצא להם הנשמה שלהם שככה עושים לאלוהי שלהם. הזוהר אומר שזה היה קשה להם יותר מכל העשר מכות. ויש כאלה משוגעים שבכל זאת היו אומרים: "זה לא טלה, זה לא כבש, זה עז, זה איילה, זה היה אחרת", בשביל אלו נעשה נס גדול, שתוך כדי שהיו צולים אותו בתוך התנור, הוא היה מרים את הראש שלו למעלה ואומר "אני טלה"... פלא פלאות. יש עוד טעם שלישי למה זה נקרא שבת הגדול, אתם יודעים, אנחנו אומרים בקידוש בליל שבת "זכר למעשה בראשית", "זכר ליציאת מצרים". עד יציאת מצרים שבת היתה רק זכר למעשה בראשית, ועדיין לא היה את תוספת שבת, בדיוק בשקיעה היתה מתחילה שבת, לא היה מצוה להוסיף מחול על הקודש.

אבל מאז שעם ישראל יצאו ממצרים, השבת היא גם זכר ליציאת מצרים, ולכן יש מצוה להוסיף זמן, לא לקבל אותה בדיוק, תוסיף איזה שעה, תוסיף חצי שעה, מצוה תוספת שבת, בכניסתו וביציאתו, עכשיו יש מצוה, באיזה שבת זה התחיל? משבת הגדול. לכן, זה היה תיקון גדול לעם ישראל, "משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח", מה זה משכו? משכו ידיכם מעבודה זרה, היה חלק מעם ישראל שעובדים עבודה זרה, אומר משכו, משכו ידיכם מעבודה זרה, זה היה תיקון גדול, זה היה משהו גדול, לכן זה נקרא שבת הגדול.

שבת הגדול כיום כיפור

אתם יודעים כמו שיש עשרה ימים מראש חודש תשרי עד יום כיפור, שיום העשירי הוא יום כיפור, אותו דבר יש עשרה ימים מראש חודש ניסן, עד עשרה בניסן, שהיה בו את ניסן שבת הגדול. ומלבד זאת בתאריך עשרה בניסן היו עוד דברים טובים לעם ישראל, שביום הזה עברו ישראל את הירדן, והוא והיה יום הנישואין של יעקב אבינו, ועוד כמה דברים, כי עשרה בניסן זה כמו יום כיפור.

ולכן כתוב "ויקחו להם איש שה", שה קודם כל זה ראשי תיבות שבת הגדול. דבר שני, שה עולה בגימטריא 305, וכפר"ה גם כן עולה 305, שזה הכפרה של עם ישראל, כמו שיום כיפורים מכפר, גם זה מכפר.

ואחרי יום כיפור כמה זמן עד שנגיע לאור הגדול של חג הסוכות? חמישה ימים! ככה גם בניסן מיום העשירי, אחרי חמישה ימים נגיע לאור המתנוצץ של פסח.

והתאריכים האלה ושל בריאת העולם ויסודו רמוזים בשם א-ה-ו-י, א' - זה א' בניסן או א' בתשרי, י' - עשר ימים מא' עד י', ה' - חמישה ימים שאחרי העשרה ימים. והו' - כנגד ששת ימי המעשה שנבראו שמים וארץ [והשבת כוללת כולם וכולם מתברכים ומקבלים כח ממנה].

ועזריה ניצלו בלילה הזה, **אסתר המלכה** "המן הרע הזה", זה היה בליל הסדר, "**בלילה הוא נדדה שנת המלך**". לילה מיוחד הלילה הזה, איפה שתחפשו, תמצאו דברים גדולים בלילה הזה.

גם סנחריב איזה מכות קיבל בלילה הקדוש הזה הוא בא עם מאה שמונים אלף ראשי גייסות, כולם פחדו, אמר להם חזקיהו המלך, אנחנו נעשה פסח כרגיל, ליל הסדר, קרבנות, תאכלו, תשנו, הכל טוב, בא מלאך ה', וייך במחנה אשור, מליונים של חיילים, כולם פגרים מתים בבוקר. אמר לו הקב"ה ללמלאך, טבחום - תבשל להם בפנים את המעיים, אבל תשאיר אותם בחוץ בסדר, ורק בפנים תשרוף אותם, אני רוצה שהילדים שלי ידעו איזה נס היה בלילה הזה. ועוד ועוד.

אז זה לילה מיוחד, זה לא לילה פשוט, ולכן, צריך להשתדל בו מאוד. והנס הגדול שהקב"ה הוציא אותנו מהטומאה הגדולה, "לילה כיום יאיר כחשיכה כאורה", הלילה הזה מסוגל לספר חזק בניסים, בעזרת ה'.

הלכות והנהגות להג הפסח

עכשיו נתחיל להגיד לכם, מה צריך לעשות בימים הקדושים הללו, איך אנחנו משתדלים חזק בעזרת ה'. דבר ראשון, כפי שאמרתי לכם, צריך להכין עכשיו את המוצרים של האוכל, צריך לדעת, אסור בשום אופן **לקנות דברים מהחנויות**, זה רק שבוע אחד שאם אדם ישמור את הפה שלו, יהיה מבורך כל השנה. אם אדם שומר לא להכניס לפה דבר שאסור, זה הכי טוב, הדבר הכי גדול.

אדם לא יקנה פיצוחים מהחנויות, גם אם יגידו שזה הכי טוב, תקנה מה שאתה רוצה לאכול, אבל לא קלוי, תרחוץ אותם, תבוא לבית, פעם בשנה, יש תנור אפיה תקלה אתה, לא צריך, כל מה שצריך יקלה בעצמו.

וקודם כל יש לנו את שבת הגדול, שאדם ילמד את כל סדר ההגדה, ושילך למקום שדורשים לו יפה את כל הסדר שידע איך לעשות את היום הזה. **וינקה את הבית** יפה יפה, יכין את הכל, כדי שבליל בדיקת חמץ הכל יהיה מוכן ומזומן.

את כל התבשילים צריך להכין כבר ביום ראשון. לא ביום שני, כדי שיוכלו לנוח ביום שני בשביל הלילה הקדוש, יכין את כל מה שהוא צריך, כל התבשילים הכל מוכן. יעזור לאשתו, שכל השולחנות יהיו יפים, יקח כלי כסף, הכי יפים, וישים על השולחן כדי לעטר אותו. **חיוב הסבה**: חייבים להכין לכל אחד כסא עם משענת, את הכזייתות והשתיה של ארבע כוסות חייבים בהסבה. ומי שלא מסיב על צד שמאל, לא יצא ידי חובה. אבל ההגדה לא צריך הסבה. ולמה מסבים לצד שמאל? כדי להכניע את הסטרא אחרא.

החרוסת: צריך להכין כבר עכשיו את החרוסת. ועושים אותה זכר לטיט, לוקחים תפוחים, תאנים, תמרים, אגוזים, כל אלה, טוחנים אותם, שיהיה ככה טיט עבה, זה יהיה אדום, זה נהפך להיות טיט, עם התמרים והצימוקים שטחנת נהפך להיות טיט יפה. איך תשים על השולחן? צריך לקנות מריצות כמו שלוקחים טיט, מריצות מכסף שיהיו לו על השולחן.

לשמח האשה והילדים: אדם צריך לשמח את אשתו ואת הילדים לכבוד החג, לאשה יקנה תכשיטים, בגדים. וגם לילדים יקנה מה שצריך.

למשוך את לב הילדים והתינוקות: יכין לילדים דברים שימשכו את ליבם, כי הלילה הזה צריך לספר לילדים, "והגדת לבנך", ואיך אדם יספר לילדים בלי שיפריעו? יקנה להם מתנות, יגיד להם: "מי שיהיה בשקט ויספר ביציאת מצרים, יש אופניים..." וכל

מיני מתנות שהילדים אוהבים... יכין להם, אבל אמיתי, יסדר להם הכל בתהלוכה.

[אני גם עושה ככה, מסדר את הכל, וגם כל אחד מקבל כרטיס, ולפי הכרטיס הוא מקבל, יש אדום, יש ירוק... ואני יודע אחר כך מה לתת לו]. ואין כזה דבר שלא יקבלו, אלא הכל צריך להיות כבר מוכן מערב החג, כדי שבמוצאי החג הכל יהיה כבר מוכן, על המקום לוקח את זה, הכל מוכן ומזומן.

וגם לתינוקות בלילה הזה, פעם היו נותנים אגוזים כדי שישארו, היום מי יאכל אגוזים? לכן בזמננו יכין לתינוקות איזה דבר יפה שמעניין אותם, שמעסיק אותם, כדי שיוכל לדבר איתם במשך הלילה. **המצות**: העיקר להכין מצה שיכול להישבע עליה שאין בה חס ושלוש תערובת של חמץ, וצריך שתהיה טחינה עבודת יד, הכל משהו מיוחד.

יום י"ג ניסן: אדם יכין את עצמו שלא ישאר לו הרבה חמץ, ליום י"ד, אלא מעכשיו יקנה לחם במידה, רק מה שהוא צריך לאכול, אם לא צריך, לא לקנות.

בדיקת חמץ: בלילה לפני בדיקת חמץ, יפזר בבית עשרה פתיתים קטנים של חמץ, וירשום כל אחד איפה הוא, כי לפעמים אדם מרוב שהוא טרוד הוא שוכח איפה הוא שם. ולפני הבדיקה יברך **אשר קדשנו במצוותיו וצונונו על ביעור חמץ**. וטוב להביא טלית חדשה, טלית קטן או גדול, ויברך עליה שהחיינו, כי זה ספק אם מברכים שהחיינו על ביעור חמץ, ויבדוק את החמץ, יקח לו קופסא של קרטון קטנה כמו של נעליים, יש בה מלח, יש בה סכין, ואז עם הנר של שיעור אמיתית ורק נר אחד, לא יעשה אבוקה כמו מוצאי שבת, ויבדוק. ואם יש לו בית גדול, קשה לו לבד, יקח את אחד הבנים שלו הגדולים ויאסוף את כל הפתיתים האלה, כל מה שיש חמץ. את כל החמץ שיש לו ישים בקופסא הזאת, אני גם שומר את הפתילות של חנוכה והשמן שנשאר לי, אני שם את זה גם למחר בבוקר, איך אני אדליק את כל החמץ שזה יבער.

יום י"ד בבוקר: יקום מוקדם, ויתפלל. אחרי התפילה, אם הוא בכור הוא צריך לשמוע **סיום מסכת** כדי שיוכל לאכול, אבל בלי לשמוע סיום מסכת, גם אם יביאו לו חתיכה, זה לא מועיל, כי צריך לשמוע את הסיום. ואחרי זה, יבוא לבית יאכל איזה חמץ שהוא רוצה, החמץ האחרון, וינקה טוב טוב את השיניים.

שריפת חמץ: יקח את כל החמץ שנשאר יגיד "לשם יחוד" שהולך לשרוף את החמץ, ולא שופכים נפט כי הנפט כבר פוסל ומבער את החמץ, וצריך לבער בשריפה. ויעשה ביטול כל חמירא וחמירא דאיכא ברשותי דחזיתיה דלא חזיתיה ... יהיה כעפרא דארעא.

הסוד של הניצולים ששרדו

אחרי ששרף הכל, יש סגולה גדולה לקרוא ביום ערב פסח את הסוד הגדול שגילה רבי **שמשון מאסטרופולי**, ומי שלומד אותו בערב פסח מובטח לו שלא ינזק בכל השנה. **חכמי אשכנז** מספרים שאלה ששרדו את השואה, היו נוהגים כל ערב פסח לקרוא את הסוד הגדול שגילה רבי שמשון מאסטרופולי. דרך אגב, גם אני עושה את זה. צריך לדעת, שזה לא קשה, אדם יחזור על זה ויחזור, והוא יבין, צריך לדעת הסוד שזה דבר מאוד גדול, ואני לומד אותו גם בערב פסח, אחרי ביעור חמץ, ועוד פעם בליל הסדר, גמרתי את ליל הסדר? לא הולך לישון בעז"ה, אני עוד פעם חוזר על הסוד הזה. זה סוד יפה יפה.

ורבי שמשון מאסטרופולי כותב שמי שלומד את זה, מובטח לו שינצל באותה שנה מכל מכשול וממיתה משונה ושום אדם לא ימשול בו וכל אויביו יפלו תחתיו והוא על במותימו ידרוך,

וכל אשר יפנה ישכיל יצליח ובכל עסקיו ירויח עד ביאת הגואל אמן. ככה מביא רבי חיים פלאג'י משמו. גם זה טוב לקרוא מ"ב מסעות ביום הזה, זה דבר גם כן גדול. וגם לתת צדקה פעמיים ד"ם, כנגד דם הפסח ודם המילה, יוצא 88, ויוסיף עליהם עוד שלשה כדי שיהיה תשעים ואחד, וזה טוב, אחר כך יבא לבית, מכין כל מה שצריך הכנות אחרונות, השולחן, היין שרוצה לשתות לארבע כוסות, כל השולחן יפה יפה.

קערת ליל הסדר

וצריך להכין לו קערה שיהיה שמה שלוש מצות, וצריך שיהיה בה זרוע של כבש, לצלות אותו, לשים אותו, לא לאכול אותו בליל הפסח, אלא למחרת.

ביצים, וחרוסת, וחסה, וכן הלאה, כל זה יכין כבר מהיום, כדי שהכל יהיה מוכן ללילה, שהרי כל אחד צריך לאכול פעמיים שיעור של חסה, וכל אחד צריך לאכול ארבע או חמש כזיתות של מצה, צריך לאכול מרור שני כזיתים, בשני פעמים, המרור זה חסה.

צריך לקנות חסה בהכשר, כלומר כמו גוש קטיף שאין בו תולעים, ולבדוק טוב טוב ולרחוץ טוב טוב באמה, בסבון, כל זה להכין ביום ראשון או ביום שני בבוקר, שהכל יהיה מוכן, לשטוף הכל יפה יפה, ואז אדם בא לבית הכנסת, יכול ללכת לבית הכנסת, שהכל מוכן, ואז שהוא רואה שכל השולחן מוכן, והכל מוכן לו לעשות, אז הוא ילך לבית הכנסת, איזה תפילת מנחה. אחרי תפילת מנחה צריך לקרוא סדר קרבן פסח, יש בזה סוד גדול, שהיו מקריבים בבית המקדש, סדר קרבן פסח.

אחרי שגמר את זה יתחיל ערבית בניעמות, יתפלל ערבית **בדביקות גדולה**, למה, כי זה ערבית יחידה, כמו שאמרתי לכם, עולים **למקומות גבוהים**, ואז בא לבית, ובדרך לא ידבר דברים בטלים, גם בבית חס ושלום עיתונים עניינים, גם כשאני מדבר כשרים, לא, הלילה הזה כולו לה', גם שהולך בדרך, יגיד ויספר ניסים ונפלאות של הקב"ה אחרי שיודע שהשולחן שלו ערוך, ויש לו ארבע כוסות, ויש לכל אחד יש לו כוס מכסף, קנה לכל אחד מבני הבית יש לו כוס מכסף טהור, שהכל יהיה יפה.

גם אשה חייבת בארבע כוסות, וגם חייבת בכזיתות וגם חייבת באמירת ההגדה, וכל אחד יש לו איך להסב, יסדר את השולחן הכל בכלים נאים, דרך שררה, דרך חירות, גם יביאו לבית, כמו שאמרתי כשחוזר מבית הכנסת, יש קערה הוא בעל הבית בעצמו יסדר שלוש מצות, יסדר את הזרוע, יסדר את הביצה, יסדר את החרוסת, יסדר את הכרפס החזרת, כל זה קערה גדולה של כסף טהור, הכל מסודר, וצריך לעשות, מתי עושים את זה? צריך לעשות אחרי צאת הכוכבים. עוד דבר יזהיר את בני הבית, כל ארבע כוסות כזיתות חייבים הסבה, אם רוצה להסיב כל הזמן הרי זה משובח, אבל אי אפשר, זה קשה להסב כל הזמן, אבל ארבע כזיתות וארבע כוסות חייב הסיבה. ההסיבה היא על צד שמאל, ולא על צד ימין, ומי ששכח להסב חוזר עוד הפעם.

מנהגים שונים בקערה

הגאון חיד"א אומר אני פעם הייתי בליל הסדר בתוניס, היו לוקחים את הקערה מעבירים כל אחד, בא שמש מעבירים על כל אחד על ראשו, אח"כ צריכים להעביר את זה על ראש הנקבות, הוא שואל אותי כבוד הרב מה אני יעשה? כבר מאה גברים עשיתי להם על הראש, עכשיו מאה נשים או יותר? אומר לו מה קרה לך? אומר לחכם רחם רחמתיים, רק גברים, לא נשים. לא, לא

צריך. והמרקאים גם כן שמעתי אומרים "בבהילו יצאנו ממצרים הא לחמא עניא", ומעבירים כל אחד מעל הראש. ויש בזה סוד, למה? קערה יש עשר ספירות, תשע מצות, שלש מצות ועוד זרוע, ביצה, חרוסת וגם הקערה עצמה זה המלכות זה עשר ספירות מעבירים על כל ראש וראש, יש בזה כנראה איזה ענין שהם עושים את זה. אנחנו לא נהגנו אצל מור אבי לא עשו את זה, אז אני לא עושה, אבל למה לא לעשות? תעשו.

קדש: קודם הקידוש כל אחד ימזגו לו כוס של יין, כל כוס חייבת שטיפה והדחה, כל כוס חייב מזיגה במים, אנחנו עושים את המזיגה במים ששאבנו למצות באותו מים עושים מזיגה של הכוסות. ואז עומד הבעל הבית עושה את הקידוש כל אחד יש בידו כוס לא כוס קטן, כל אחד כוס כמו של בעל הבית שיש בו רביעית, כמנהג כוס [שיעור 86 מ"ל כמנין כו"ס], ואז הוא גמר את הקידוש בעל הבית מסתכל שכולם יושבים, לא לשתות, כולם יושבים כולם מסבים על יד שמאלית ככה, ואז לשתות את זה בהסיבה, כולם. אחרי שגמרנו לשתות את הכוס הזה, קודם כל לפני שמתחילים בעל הבית אומר קדש, וכל בני הבית קדש ורחץ כרפס יחץ.

ורחץ: אומר ורחץ, וכולם שרים קדש ורחץ וכו'. ויטול ידיים יש בזה סוד בנטילת ידיים, זה נטילה בלי ברכה בשביל הכרפס. **כרפס:** מטבילים אותו במי מלח וצריך לדעת למה מטבילים אותו. אלא זה בשביל מכירת יוסף שהטבילו את הכתונת בדם, וגם זה **ס' ריבוא פרך**, זה לא סתם. וצריך כל דבר לעשות כתיקונו. **יחץ:** לקחת את המצה האמצעית, יש לו שלוש מצות, מצה אמצעית לחלק אותה, יחץ.

מגיד: י"ג מכליל דרחמיה, יורדים שפע ברכות, מה זה, מה זה יורדים מלאכי שרת לשמוע את המגיד, ויספר ויגיד בשבח ויהלל להקב"ה איזה שבח גדול, בשמחה גדולה, זה העיקר לכן לא ימהר עכשיו לאכול, לא ידאג על האוכל, שקצת יאכל לפני שילך לבית הכנסת רק איזה משהו שלא יהיה הרבה שבע, למה שלא יהיה לנו רעב, אח"כ יהיה רעב, ימהר בשביל לאכול רק, הכל צועד על הכרס... שיאכל קודם קצת שלא יהיה רעב והילדים יתן להם איזה משהו פיסטוקים שיוכלו להישאר שיגיד להם המתנות יראה להם, הכל בנחת, הכלל בנחת.

העיקר צריך לגמור הכל לפני חצות. גם הכוס האחרון, הכל לגמור לפני חצות, **יספר**, ירחיב להם בשבח ה', אתם יודעים יש לנו את המכות, זה שש עשרה שפיות, יוה"ך לעשות את השפיות על כל מכה ומכה מה שנשאר בכוס זה ברכה, ואח"כ בסעודה בשירה וזמרה, אחרי שגמר את כל הסדר, יגיד שיר השירים יש בזה סוד גדול יגיד חמישים פסוקים, אם יכול יש לו זמן יגיד משניות של פסחים, ויגיד עוד פעם את הזה של ר' שמשון מאוסטרופולי, ויבקש מהקב"ה בקשות "כאן הבן שואל" זה לילה קדוש אין לנו זמן הרבה אבל תשימו לב אחרי כל זה למחרתו בלילה יבוא ספירת העומר זה מתחילים האורות להכנס לפי הסדר זה גם כן ימים קדושים איך שאדם יתנהג בהם, כך יהיה לו אור כל השנה, לכן בעז"ה שה' יעזור, לא הספקתי להגיד לכם כל מה שאני רוצה כל כך, אבל זה הזמן דוחק.

ובעז"ה שנזכה כולנו השנה הזאת כל המאזינים כל עם ישראל, כל המאזינים דרך הלויין, דרך רדיו מורשת, דרך ערוץ אלפיים רדיו דרום וכל הלומדים בעלון, שיזכו לפסח כשר ושמח, נזכה כולנו לראות בביאת משיח צדקנו, בבנין בית מקדשנו ותפארתנו, שום בית לא יהיה בו צער, שום בית לא יהיה בעיה, צרה, ה' ישמח כל בתי בני ישראל, בבני חיי ומזוני רויחי בנחת, בבריאות, בשמחה, בישועה, ויהיה פסח כשר ושמח וכן יהי רצון ונאמר אמן.